

คู่มือวิธีการใช้และตรวจสอบถังดับเพลิง

(Method of using and checking the extinguisher)

เทศบาลตำบลถาวร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ถังดับเพลิงอย่าง
ถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมทั้งรู้จักการ
ตรวจสอบสภาพถังดับเพลิงให้มีอายุการใช้งานที่
ยาวนาน

คำจำกัดความ

- ผงเคมีแห้ง (**Dry Chemical Powder**) ไม่เป็นพิษ แต่อาจทำให้หายใจไม่สะดวก ไม่เป็นสื่อไฟฟ้า มีผงบรรจุอยู่ 2 ชนิด คือผงโซเดียมไบคาร์บอเนต (Sodium Bicarbonate Base) และผงโปรแตสเซียมไบคาร์บอเนต (Potassium Bicarbonate Base) ในถังมีก๊าซไนโตรเจนหรือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เป็นตัวขับ สามารถดับเพลิงประเภท A, B, C และ D

**ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (Dry
Chemical Powder)
และชนิดฮาโลตรอน (Halotron)**

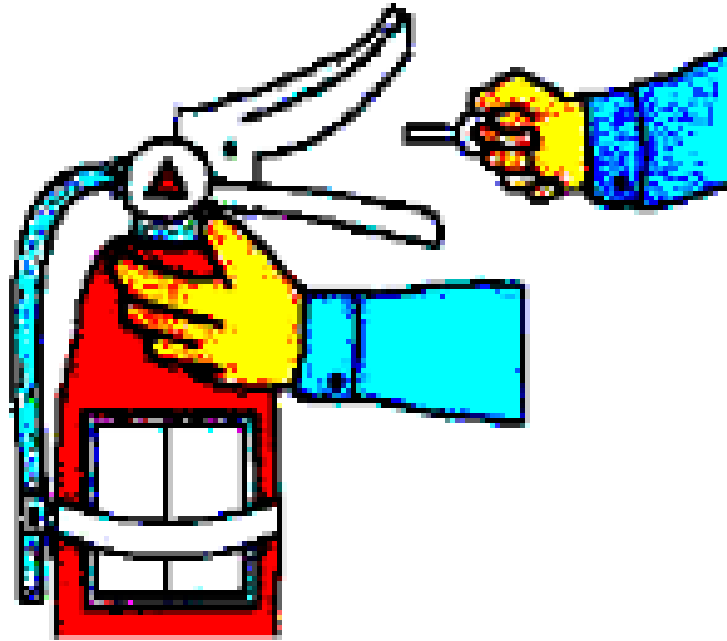
คำจำกัดความ

- ฮาโลตรอน) **Halotron**(เป็นสารเหลวระเหย ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่ติดไฟ ไม่นำไฟฟ้า ใช้ทดแทนเครื่องดับเพลิงชนิดฮาโลนอน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมปลอดภัยสะอาด ไม่ทิ้งคราบสกปรกและอายุการใช้งานยาวนาน เหมาะใช้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ตู้คอนโทรลต่างๆ สามารถใช้ดับไฟได้ทุกชนิดอย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นเพลิงประเภท **A, B และ C**

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

1. เมื่อยกถังดับเพลิงออกมาตั้งแล้ว ควรดึงสลักนิรภัยออกจากคันปั๊ม

วิธีใช้ถังดับเพลิง

2. ดึงส่วนหัวฉีดออกมา ให้จับหันหัวฉีดออกจากตัวเรา
และก่อนกดให้ดึงเอียงออกจากส่วนต่าง ๆ ของ
ร่างกายเรา กดลงไปตำแหน่งคันบีบ เพื่อให้ไปเจาะ
ทะลุจุดเปิดหลอดอัดอากาศ

วิธีใช้ถังดับเพลิง

3. หิ้วถังด้วยมือข้างที่ไม่ถนัดส่วนข้างที่ถนัดไป
จับหัวฉีด และทดลองบีบหรือกด 1 ครั้ง ก่อน
เข้าทำการดับไฟพยายามเข้าใกล้ 2 — 4 เมตร
(ระยะที่หวังผลได้ดี) เข้าด้านเหนือลม พร้อม
ฉีดไปที่ฐานของไฟยังฐานของไฟ

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

ข้อควรระวัง

- อย่าใช้ดับไฟที่เกิดจากเพลิงประเภท A ที่มีน้ำหนักเบาฟุ้งกระจายได้เมื่อถูกแรงดัน เช่น เศษไม้, เศษกระดาษ, ขี้เลื่อย, ขี้กบ ฯลฯ
- ถ้าจำเป็นต้องใช้ดับไฟประเภท A จะต้องใช้ร่วมกับการใช้น้ำ
- ไม่ควรใช้ในพื้นที่ที่ไม่ต้องการความสกปรก เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องคลีนรูม เป็นต้น

วิธีการตรวจสอบถังดับเพลิง

- ดูที่เข็มในมาตรวัด) **Pressure Gauge** ของถังดับเพลิง (เครื่องดับเพลิงที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ เข็มจะชี้ที่ช่องสีเขียว แต่ถ้าเข็มเอียงมาทางซ้ายแสดงว่าแรงดันไม่มี (สังเกตตามรูป) ต้องรีบนำไปเติมแรงดันทันที ซึ่งควรตรวจสอบเป็นประจำทุกเดือน
- ตรวจสอบ สายฉีด หัวฉีด อย่าให้มีผิวดุดตัน เป็นประจำทุกเดือน
- ถ่านไฟไหม้ หรือกระบอกกระเทือนอย่างรุนแรง ให้ส่งไปตรวจสอบและบรรจุใหม่
- สภาพบรรจุของถังดับเพลิงต้องไม่บวม หรือบวม และไม่ขึ้นสนิม
- อายุการใช้งาน หากไม่มีการใช้งานสามารถเก็บไว้ใช้ได้มากกว่าปีสำหรับถังดับเพลิงชนิดฮาโลตรอน และอายุการใช้งาน **10 ปี** สำหรับถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง **5 ปี**

วิธีการตรวจสอบถังดับเพลิง

- การตรวจสอบถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งและฮาโลตรอน

รูปที่ 1.

เครื่องดับเพลิงในสภาพใช้งานได้
(เข็มชี้ในช่องเขียว)

รูปที่ 2.

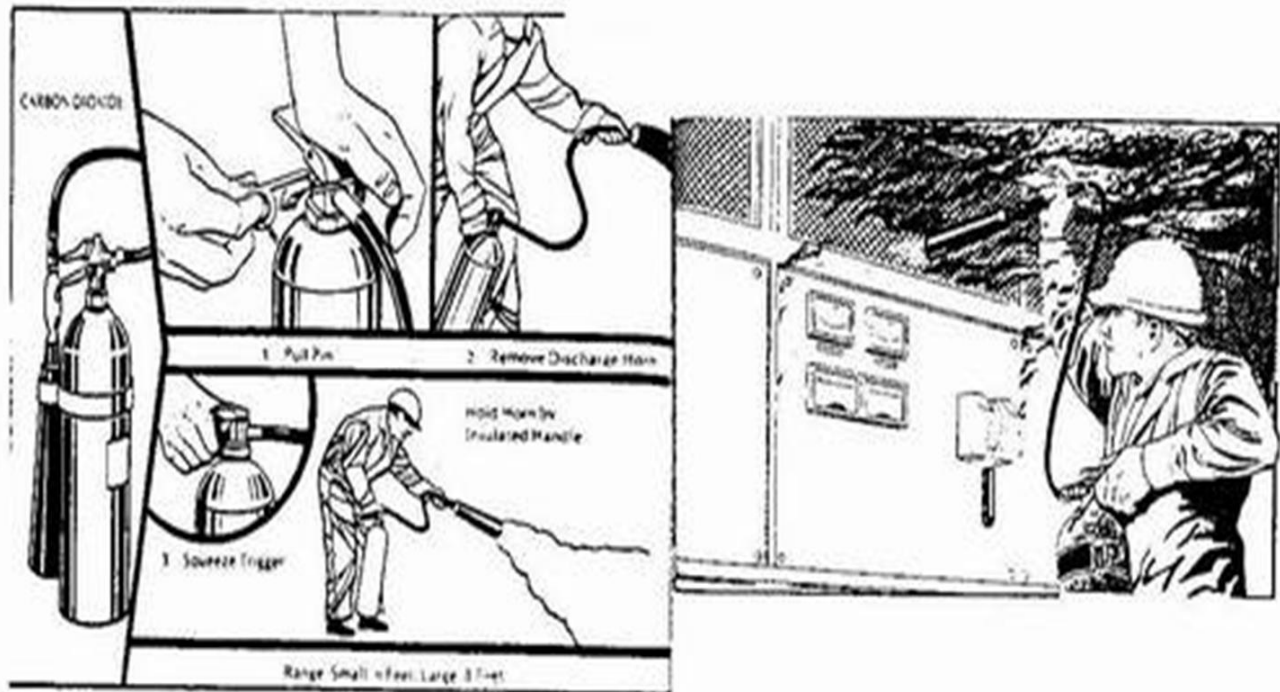
เครื่องดับเพลิงในสภาพขัดข้อง
(เข็มชี้ด้าน RECHARGE ช้ายมือ)

ถังดับเพลิงชนิดคาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon Dioxide)

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

1. นำถังดับเพลิง **CO₂**ไปที่บริเวณไฟไหม้ โดยเข้า 2 ทางด้านเหนือลม ให้ใกล้ที่สุดและถือถังดับเพลิงให้ตั้งตรง
2. ถอดสลักนิรภัย
3. ดึงกระบอกฉีด ใช้มือจับปลายสายตรงที่เป็นฉนวน
4. ชี้ปลายกระบอกฉีด ไปที่ฐานของไฟ ระยะที่ได้ผล จะต้องห่างจากไฟไม่เกิน 1. เมตร 5
5. บีบคันปล่อยเปิดแก๊ส **CO₂** (ถ้าบีบคันปล่อยโดยไม่ปล่อยเลย แก๊ส **CO₂** จะหมดขวดภายใน 2— วินาที 40 (ปอนด์ 15 สำหรับถังบรรจุมাত্রฐาน
6. ถ่ายปากกระบอกฉีดให้คลุม ไฟไหม้มากที่สุด
7. ถ้าเป็นไฟจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ประเภท)C) จะต้องตัดวงจรไฟเสียก่อนจึงจะดับได้

วิธีใช้ถังดับเพลิง

ข้อควรระวัง

- ฟองหิมะของ CO เป็นอันตรายต่อผิวหนัง 2
ทำให้ผิวหนังพองได้จากอุณหภูมิที่เย็นจัด
- อย่าให้แก๊ส CO เข้าตา 2- จมูก
- อย่าใช้ CO ดับไฟที่เกิดกับน้ำมัน หรือ 2
จาระบี เพราะอาจจะทำให้เกิดระเบิดได้

วิธีการตรวจสอบถังดับเพลิง

การตรวจสอบแรงดันในถังดับเพลิง CO₂

- ในทุก ๆ เดือนหรือเมื่อมีการใช้งานของถัง 6
ดับเพลิงให้ชั่งน้ำหนักก๊าซที่อยู่ในถัง หากลดลง
ต่ำกว่า **80%** ควรนำไปอัดใหม่เพิ่มเติม
- ทุกเดือนตรวจ สายฉีด หัวฉีด อย่าให้มีผงอุดตัน
ลวดและตะกั่วร้อยสลักนิรภัย ถ้าววดขาดหรือ
ชำรุด ให้ชั่งน้ำหนักใหม่
- ถ้าไฟไหม้ ตกจากที่สูงหรือกระทบกระเทือนอย่าง
รุนแรง ให้ส่งไปตรวจสอบและบรรจุใหม่สภาพ
บรรจุ CO₂ ให้ตรวจทุก ปี **12**
- อายุการใช้งาน หากไม่มีการใช้งานสามารถเก็บไว้
ใช้ได้มากกว่า ปี **10**